

РЕШЕНИЕ

№ 11053

гр. София, 20.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 04.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **12947** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл.124 –126 от Закона за държавния служител ЗДСл.

Образувано е по жалба на С. С. С. от [населено място], срещу Заповед № Т-2500 от 10.10.2025 г. на министъра на вътрешните работи, с която на основание чл. 107, ал.1, т.5, във вр. чл. 108 от Закона за държавния служител, във връзка с възникнала обективна невъзможност да изпълнява служебните си задължения, извън случаите по чл.103, ал.1, т.3 от ЗДСл е прекратено служебното ѝ правоотношение, считано от 20.10.2025г.

В жалбата се твърди незаконосъобразност на заповедта за уволнение, поради издаването ѝ в нарушение на административнопроизводствените правила, при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. На първо място се сочи, че за да бъде налице обективна невъзможност по смисъла на разпоредбата на чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл, обстоятелството, препятстващо изпълнението на служебните задължения следва да е извън волята на страните по служебното правоотношение. Изтъква се, че в периода след 21.07.2025 г. жалбоподателката е била в болничен, което е препятствало явяването ѝ във ВМА, за да ѝ бъдат извършени специализирани медицински и психологически изследвания, предвид изтичане валидността на разрешението ѝ за достъп до класифицирана информация. Соци се, че обективната невъзможност да се яви на преглед е била преодолима, понеже след като се върне на работа, след изтичане на последния болничен лист, е могла да отиде и да ѝ бъдат извършени необходимите изследвания и каквото друго е необходимо във връзка новото разрешение за достъп до класифицирана информация. Изразява несъгласие и относно необходимостта от извършване на изследване, за да се продължи разрешението за достъп до класифицирана информация. С жалбата

се иска отмяна на процесната заповед и се претендират разноските.

В съдебно заседание жалбоподателката се представява от упълномощен адвокат, който поддържа жалбата и моли за отмяна на заповедта. Твърди, че на доверителката му не е била дадена възможност да получи нов достъп до класифицирана информация. Ангажира писмена защита. Претендира разноски за адвокатски хонорар, съгласно списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът, министърът на външните работи, чрез процесуални представители, оспорва жалбата. Подробни съображения са изложени в представен по делото писмен отговор на жалба, както и в писмено становище. Моли обжалването да бъде отхвърлено. Претендира се юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото писмени доказателства, приема следното:

Жалбата е допустима - подадена е от надлежна страна, адресат на оспорвания акт, и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Не е спорно по делото, а се установява и от приетите писмени доказателства, че С. С. С. до 20.10.2025г. е служител в дирекция „Двустранно европейско сътрудничество“, отдел „Европа“ II, Специализирана администрация при Министерство на външните работи (МВнР), на длъжност „дипломатически служител – III степен“, с дипломатически ранг – трети секретар. Екземпляр от длъжностната характеристика за длъжността е връчен на жалбоподателката на 27.06.2024г. Видно от посоченото в т. 10 /“Изисквания за заемане на длъжността“/ на длъжностната характеристика служителят следва да притежава разрешение за достъп до съответното ниво на национална и/или чуждестранна класифицирана информация, съгласно вътрешните заповеди на министъра.

Установява се, че с оспорената Заповед № Т-2500/10.10.2025г. е прекратено служебното й правоотношение, като за правно основание е посочен чл. 107, ал.1, т.5 и чл. 7, ал.1, т.6 от Закона за държавния служител (ЗДСл), във връзка с чл. 33, ал.1, т.4 и чл. 27, ал.1, т.6 от Закона за дипломатическата служба (ЗДСл). Като фактическо основание за прекратяване на служебното правоотношение е посочено, че: „Заеманата от служителя длъжност е включена в списъка - Приложение 1, утвърден със Заповед № 95-00-5/04.01.2024 г. на Министъра на външните работи (изм. със Заповед №95-00-52/19.01.2024г., Заповед №95-00-162/08.03.2024г., Заповед № 95-00-367/06.06.2024г., Заповед № 95-00-430/02.07.2024г., Заповед № 95-00-513/16.08.2024г., Заповед № 95-00-65/05.02.2025г., Заповед № 95-00-98/21.02.2025., Заповед № 5-00-150/19.03.2025г., Заповед № 95-00-281/27.05.2025г., Заповед № 95-00-336/18.06.2025г., Заповед № 95-00-371/07.07.2025Г., Заповед № 95-00-393/17.07.2025г., Заповед № 95-00-514/19.09.2025г.) по чл. 37, ал. 1 от Закона за защита на класифицираната информация на длъжностите и задачите в МВнП, за които се изисква разрешение за достъп до класифицирана информация, представляваща държавна тайна.; Съгласно т.118 от Приложение 1 към Заповед № 95-00-5/04.01.2024 г. за „всички длъжности, заемани от държавни служители с/без дипломатически ранг" в дирекция „Двустранно европейско сътрудничество" се изисква достъп до национална класифицирана информация с ниво на класификация „Секретно". Изискването служителят да притежава достъп до класифицирана информация е включено и в длъжностната характеристика на г-жа С. С. за изпълнение на длъжността „Дипломатически служител - III ст.", връчена й на 27.06.2024 г.; С писмо с Рег.№ С-13812/21.08.2025 г. Държавна агенция „Национална сигурност" уведомява Министерството на външните работи, че процедурата по проучване за надеждност до ниво на достъп до класифицирана информация „Секретно" е прекратена и следователно служителят няма валидно РДКИ. В резултат на прекратената процедура е създадена нова фактическа обстановка, водеща до невъзможност служителят да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика.; Към датата на издаване на настоящата заповед служителят не отговаря на изискванията за заемане на

длъжността, тъй като не притежава разрешение за достъп до национална класифицирана информация с ниво на класификация "Секретно".

В заповед за уволнение е вписано, че на лицето следва да се изплати обезщетение за неизползван годишен отпуск в размер на 24 работни дни, на основание чл. 61, ал. 1 от ЗДСл.

Екземпляр от заповедта е връчена на С. С. на 26.11.2025г., посредством нотариална покана, вписана под № 594 в регистъра на Нотариалната Камара на Република България (л. 54 от делото).

По делото, от страна на ответника е представена административната преписка по издаване на оспорената заповед. Сред писмените доказателства е приложена и заповед № 95-005/04.01.2024г. на министъра на външните работи, с която е утвърден актуалният списък на длъжностите и задачите в МВНР, за които се изисква, съгласно чл.37, ал.1 от Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ), разрешение за достъп до класифицирана информация, представляваща държавна тайна и достъп до класифицирана информация на НАТО АТОМАЛ, НАТО И ЕС, съгласно приложение към същата.

С оглед на така установеното съдът намира следното:

Съгласно чл. 168, ал. 1 във вр. с чл. 146 от АПК съдебният контрол за законосъобразност на административния акт включва проверка за компетентност на органа, спазване на административнопроизводствените правила и изискванията за форма на акта, съответствие с приложимия материален закон и с целта на закона.

Не се спори по делото, че заповедта за уволнение е издадена от компетентен административен орган в кръга на неговите правомощия - министъра на външните работи.

Прекратяването на правоотношенията със служителите в дипломатическата служба е уредено в Закона за дипломатическата служба (ЗДиплС). Съгласно чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от ЗДиплС дипломатическата служба е специализирана държавна администрация под ръководството на министъра на външните работи, която включва Министерството на външните работи и задграничните представителства на Република България като негови структурни звена, тя е специален вид държавна служба за осъществяване на външната политика и международните отношения на Република България. Според чл.4 служители в дипломатическата служба са: 1. дипломатически служители, които са държавни служители с дипломатически ранг; 2. държавни служители без дипломатически ранг; 3. работници и служители по трудово правоотношение. В разглеждания случай жалбоподателката е била назначена по служебно правоотношение на длъжност в МВНР и е със статут на дипломатически служител – III степен /чл.4, т.1 от ЗДиплС/. Съгласно чл.33, ал.1, т.4 от визириания закон министърът прекратява едностранно без предизвестие служебното правоотношение, когато служителят не отговаря на условията за заемане на съответната длъжност по чл.27, ал. 1-3 от с.з. Оспорената заповед е подписана именно от посочения в чл.33, ал.1 орган, поради което съдът намира, че същата е издадена от компетентен орган в кръга на неговите правомощия. Изводът се подкрепя и от разпоредбата на чл. 5 от ЗДиплСл за субсидиарното приложение на различни други закони - Закон за администрацията, Закон за държавния служител и Кодекс на труда.

Оспорената заповед е издадена в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички изискващи се съгласно чл.108, ал.1, изр. първо от ЗДСл във връзка с чл.5 от ЗДиплС реквизити – правното основание за прекратяване, дължимите обезщетения и придобитият ранг на държавна служба. В същата е налице цитиране конкретно и на чл. 107, ал.1, т.5 ЗДСл, както и описание на причините мотивиращи издаването ѝ.

В административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения. Съдът счита, че като заповедта е издадена в ден, в който жалбоподателката е ползвала отпуск за временна неработоспособност поради болест (болничен лист № E20253097786, на л. 26 от

делото), по този начин не е допуснато нарушение. Правният режим, на който се подчиняват служебните правоотношения, не предвижда закрила при уволнение на държавни служители, ползващи отпуск за временна неработоспособност. При наличието на нарочна уредба на правното положение на държавните служители, отклонения от нея може да се предвидят само с изрична правна норма. В разпоредбата на чл. 107б от ЗДСл е предписана закрилата при прекратяване на служебното правоотношение, като е посочено, че органът по назначаването може да прекрати служебното правоотношение с държавна служителка, която ползва отпуск за бременност и раждане, само на основание чл.106, ал.1, т.1, както и че не може да прекрати служебното правоотношение на основание чл. 106, ал.1, т.2 с държавна служителка, която е бременна или е в напреднал етап на лечение ин-витро. Прекратяването в този случай се допуска, ако има друга подходяща длъжност в същата администрация и служителката откаже да я заеме. Следователно в ЗДСл не са уредени специални правила при прекратяването на служебното правоотношение, по време на ползване на болничен отпуск от страна на служител. Отсъствието в ЗДСл и в ЗДиплС на норма идентична с чл. 333 от КТ позволява да се приеме извод за неприложимост на подобна закрила.

Разпоредбата на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл постановява, че органът по назначаването може да прекрати служебното правоотношение без предизвестие с държавен служител, когато е налице обективна невъзможност държавният служител да изпълнява служебните си задължения извън случаите по чл.103, ал.1, т.3 (т.е. извън случаите на невъзможност държавният служител да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайна неработоспособност, или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертна лекарска комисия; прекратяването в този случай не се допуска, ако има друга подходяща за здравното състояние на държавния служител длъжност в същата администрация и той е съгласен да я заеме).

В разглеждания случай служебното правоотношение на жалбоподателката е прекратено едностранно без предизвестие от министъра на външните работи, на основание чл.33, ал.1, т.4 от ЗДиплС, тъй като същата не отговаря на условията за заемане на съответната длъжност, съгласно чл.27, ал.1, т.6 от същия закон и на изискванията по чл.7, ал.1 и 2 от ЗДСл, като в конкретния случай чл.7, ал.1, т.6 от ЗДСл - да отговаря на специфичните изисквания, предвидени в нормативни актове за заемане на съответната длъжност. Като причини за прекратяване на служебното правоотношение е посочено, че заеманата от служителката длъжност е включена в списък (Приложение 1), утвърден със заповед № 95-00-5/04.01.2024г. на министъра на външните работи, съгласно който за държавните служители с/без дипломатически ранг в дирекция „Двустранно европейско сътрудничество“ е въведено изискването да притежават достъп до класифицирана информация, с ниво на класификация „Секретно“ (т.118 от Приложение 1). Това изискване е включено и в утвърдената за заеманата от С. длъжност /дипломатически служител – III степен/ длъжностната характеристика (в т. 10), връчена ѝ на 27.06.2024г.

Страните не спорят, че С. е притежавала разрешение за достъп до класифицирана информация (РДКИ) с № 163901, със срок на валидност до 15.08.2025г. По делото не е спорно също така, че във връзка с изтичане срока на РДКИ на дата 07.05.2025г. С. С. предоставила на вниманието на компетентните служители при МВнР документи, относно стартиране на нова проучвателна процедура по издаване на РДКИ (л. 38 от делото). Установява се, че с писмо рег. № С-10623/02.07.2025г., Екз.: 2, издадено от ИФ Председател на ДАНС, С. била поканена да се яви на 24.07.2025г. във ВМА – [населено място], [улица], за да ѝ бъдат извършени специализирани медицински и психологически изследвания по смисъла на чл.42, ал.2 от ЗЗКИ, относно наличието на предпоставките по чл.42, ал.1, т.4 от ЗЗКИ (л. 18 от делото). Страните не спорят за това, че С. не се е явила на преглед (проучване), като за невъзможността ѝ е представила болничен лист. Във

връзка с изтичане валидността на РДКИ № 163901, (валидно до 15.08.2025г.) министърът на външните работи издал заповед за ограничаване достъпа на С. до класифицирана информация (л. 77 от делото), като същата и в това време е била в болничен. Впоследствие е постъпило в МВнР писмо с рег. № С-13812/21.08.2025г., с което ИФ председателят на ДАНС уведоми министъра на външните работи и съответния служител по сигурността за информацията постъпило, че е прекратена процедурата по проучване за надеждност до ниво „Секретно“ спрямо С. С., тъй като същата не се е явила на специализираните прегледи и без резултат от същите, проучващият орган не може да извърши пълна и обективна оценка за надеждност на лицето (л. 55 от делото). Последното е предпоставката министърът на външните работи да издаде оспорената заповед, доколкото към датата на издаването ѝ в резултата на прекратяване на проучвателната процедура, респ. поради липсата на ново РДКИ, била създадена нова фактическа обстановка, водеща до невъзможност служителят да изпълнява задълженията си по длъжностната характеристика, тъй като вече не отговаря на изискванията за заемане на длъжността.

Предвид изложеното следва, че в случая от значение за едностранното прекратяване на правоотношението без предизвестие е фактът на настъпило несъответствие на служителя с условие за заемане на длъжността, въведено със заповед № 95-00-5/04.01.2024г. на министъра на външните работи, с която са определени длъжностите, за които се изисква достъп до класифицирана информация, между които попада и заеманата от С. длъжност – за която се изисква разрешение за ниво на достъп до класифицирана информация „Секретно“.

Това изискване обаче, не е въведено с нормативен акт и същото не е нормативно определено, както регламентира нормата чл.7, ал.1, т.6 от ЗДСл /отговаря на специфичните изисквания, предвидени в нормативни актове за заемане на съответната длъжност/, към която препраща чл. 27, ал.1, т.6 от ЗДиплС, на които се позовава административният орган в заповедта за уволнение.

На следващо място, цитираната разпоредба на чл.107, ал.1, т.5 ЗДСл изисква такава обективна промяна в обстоятелствата, която възниква въпреки и независимо от волята на всяка от страните по правоотношението и която води до невъзможност за изпълнение на задълженията на конкретната длъжност. Според константната съдебна практика, за да е налице обективна невъзможност по смисъла на чл.107, ал.1, т.5 ЗДСл, същата следва да е породена от причини, за настъпването на които нито една от страните не е изразила изрична воля или не е съдействала за настъпването им по какъвто и да било начин. Изрично в мотивите на Решение № 11919 от 11.11.2015 г. по адм. д. № 3554/2015 г. по описа на ВАС, V о., ВАС е посочил, че за да е налице обективна невъзможност по смисъла на чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл обстоятелството, пречатващо изпълнението на служебните задължения следва да е извън волята на страните по служебното правоотношение. В случая изискването за притежаване на достъп до информация е по силата на заповед от 14.02.2013 г. на изпълнителния директор на НАП - тоест изцяло зависи от волята на органа по назначението, поради което не е налице посоченото в заповедта материалноправно основание за прекратяване на служебното правоотношение на С. С. С.. В Решение № 14789 от 4.12.2017 г. на ВАС по адм. д. № 11398/2017 г., 5-членен с-в, е посочено че "... определянето от органа по назначаване на списък на длъжностите, за които се изисква достъп до класифицирана информация, между които попада и заеманата от оспорващата длъжност, не дерогира императивното правило на чл.7, ал.1, т.6 от ЗДСл. ... Съобразно константната практика на Върховния административен съд, за да е осъществен фактическият състав на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл, следва да е налице нова фактическа обстановка, която да води до невъзможност за изпълняване на задълженията по конкретната длъжност поради причини

непреодолими и за двете страни по правоотношението, като независещи от тяхната воля.“

В настоящия случай, както бе посочено, министърът на външните работи със заповед е определил длъжностите, за които се изисква достъп до класифицирана информация съгласно възможността, която му предоставя разпоредбата на чл. 37, ал. 1 и 2 от ЗЗКИ, между които попада и заеманата от С. длъжност. Изцяло по инициатива на органа в длъжностната характеристика на жалбоподателката е въведено и изискването, което произтича от съдържанието на визираната заповед и както се установи не е нормативно определено, (каквото е условието по т.6 от чл.27, ал.1 от ЗДиплС за назначаване на длъжност „дипломатически служител“), за да води до обективна невъзможност за изпълнение на присъщите за длъжността задължения.

Отделно от това, следва да се отбележи, че в оспорената заповед не се извличат конкретни факти, които да обосновават обективната невъзможност за изпълнение на задълженията от служителката към датата на издаването ѝ. Така също, относно установеното по делото, че проучвателната процедура за надеждност до ниво на достъп до класифицирана информация „Секретно“ във връзка с издаване на ново разрешение на С. е била прекратена, поради неявяване на същата на специализираните прегледи, тъй като е била в болничен, следва да се посочи, че липсва нормативна забрана спрямо дипломатическия служител след връщане на работа да стартира (да се проведе) нова проучвателна процедура за надеждност. Действително нормата на чл. 57, ал. 6 от Закона за защита на класифицираната информация въвежда забрана спрямо проучвано лице, на което е отказано разрешение за достъп до класифицирана информация, да кандидатства за заемане на длъжност или за изпълнение на конкретна задача, свързани с работа с класифицирана информация от същото или по-високо ниво на класификация, за срок една година от издаването на отказа. Тази разпоредба не намира приложение в настоящия случай, доколкото спрямо С. не е постановяван отказ за издаване на разрешение за достъп до класифицирана информация.

Тъй като не са налице нито фактическите, нито правните основания, посочени в заповедта за прекратяване на служебното правоотношение на С. С. С., тя се явява материално незаконосъобразна и следва да бъде отменена.

Настоящият състав намира, че при издаването на обжалваната заповед е нарушена и целта на закона. При болничен служителите отсъстват от работа и планираните служебни дейности в дългосрочен план, които обаче не позволяват да бъдат реализирани от друг служител в условията на заместване, е логично да не биват изпълнени. Това обаче от своя страна не може да се използва с цел да се постигне като резултат прекратяване на едно служебно правоотношение.

На основание чл. 143, ал.1 от АПК, на жалбоподателя следва да се присъдят направените разноски в размер на 1500 лв. за заплатен в брой адвокатски хонорар. Съдът намира направеното от ответника възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение за неоснователно, тъй като е в размер близък до установения в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа и като съобрази фактическата и правна сложност на делото. Съгласно чл. 4, чл. 5, чл. 12 и чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България, на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски в размер на 766,94 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, 65-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. С. С. Заповед № Т-2500 от 10.10.2025 г. на министъра на външните работи, с която е прекратено служебното ѝ правоотношение.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на С. С. С., ЕГН [ЕГН] разноси в размер на 766,94 евро (седемстотин шестдесет и шест евро и 94 евроцента). Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок пред Върховния административен съд.